

INFORMATĪVAIS MATERIĀLS SABIEDRĪBAI par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem

Informatīvā materiāla mērķis ir informēt akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid” Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk - IPGK) apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietotos uzņēmumus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā IPGK objektos, kā arī paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

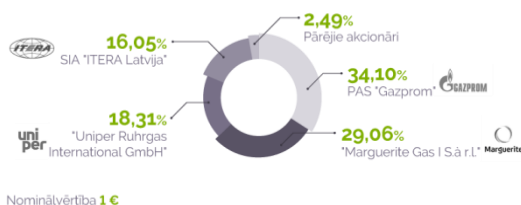
IPGK īstenotās drošības darbības ir vērstas uz rūpnieciskās avārijas nepieļaušanu un tiek organizētas, lai ievērotu Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktās prasības. IPGK apliecina, ka piemēro normatīvos aktus par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem. Saskaņā ar 01.03.2016. MK noteikumiem Nr.131 ir izstrādāts objekta **Drošības pārskats**, kas iesniegts Vides pārraudzības valsts biroja, **Civilās aizsardzības plāns**, kas

iesniegts izskatīšanai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā un iesniegts iesniegums par bīstamām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

IPGK savā darbībā vadās pēc starptautiski atzītiem kvalitātes, vides, veselības un drošības sistēmu standartiem un ir sertificēta atbilstoši ISO 14001:2004 un OHSAS 18001:2007 standartu prasībām.

INFORMĀCIJA PAR OBJEKTU

AS „Conexus Baltic Grid” ir vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā. Uzņēmums ir izveidots 2016. gada decembrī, kad, tuvojoties Latvijas gāzes tirgus liberalizācijai 03.04.2017. saskaņā ar Eiropas Savienības (ES) Gāzes direktīvas un Ministru kabineta noteiktajiem regulētā tirgus principiem, AS „Latvijas Gāze” tika reorganizēta divās atsevišķās struktūrvienībās. AS „Conexus Baltic Grid” tika nodota dabasgāzes infrastruktūra: vienotās dabasgāzes pārvades sistēmas operators un uzglabāšanas operators - Inčukalna pazemes gāzes krātuve. Akcionāru sastāvs, kuru īpašumā ir vairāk kā 5% akciju:

ATRAŠANĀS VIETA

AS „Conexus Baltic Grid” Inčukalna pazemes gāzes krātuve, Ragana, Krimuldas pagasts, Krimuldas novads, LV-2144

ATBILDĪGĀ PERSONA:

Atbildīgā persona par IPGK pastāvošās drošības sistēmas uzturēšanu, civilās aizsardzības pasākumu plānošanu un īstenošanu, kā arī par vadību un rīcības koordinēšanu rūpniecisko avāriju gadījumos - **IPGK vadītājs Ivars ŠČERBICKIS**.

OBJEKTA UN IEKĀRTU DARBĪBAS IZKLĀSTS

IPGK ir nozīmīgs stratēģiskais objekts visā Baltijas reģionā, kas nodrošina visa reģiona enerģētisko drošību un neatkarību. IPGK aktīvās dabasgāzes ietilpība var sasniegt līdz pat 2,3 miljonus kubikmetru, kas pilnīgi spēj nodrošināt Latvijas un reģiona vajadzības pēc kurināmā izejmateriāla.

IPGK pamatdarbības procesi ir:

- Dabasgāzes iesūkņēšana (vasaras periodā);
- Dabasgāzes uzglabāšana IPGK;
- Dabasgāzes izņemšana (ziemas periodā).

IPGK esošā tehnoloģisko procesu vadības, uzraudzības un drošības sistēma ir automatizēta, kas samazinot rūpniecisko avāriju atgadišanās iespējas un ļauj operatīvi reaģēt uz notikušiem negadījumiem.

Dabasgāzes iesūkņēšanai IPGK tiek izmantotas divas kompresoru stacijas (KS1 un KS2), kas nodrošina dabasgāzes pakāpenisku saspiešanu līdz 105 bar spiedienam. Dabasgāze pa cauruļvadiem tiek padota uz ekspluatācijas urbumiem un iesūkņēta pazemes porainā smilšakmens slānī, kas ir pārklāts ar

KONTAKTI:

Akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid”
Tālrunis: 67087900, 67087999
E-pasts: info@conexus.lv

Inčukalna pazemes gāzes krātuvē
Tālrunis: 67048000, mob. 27880227 (sekretāre)
67048017, mob. 29440121 (dispečeru punkts)
E-pasts: kratuve@conexus.lv

PAPILDUS INFORMĀCIJAS IEGŪŠANAS IESPĒJAS

- Plašāka informācija par akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid” ir pievienota uzņēmuma mājaslapā www.conexus.lv
- B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja un ar to saistītie lēmumi ir pieejami Vides pārraudzības valsts biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv
- Ar Drošības pārskatu var iepazīties akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid” mājaslapā www.conexus.lv vai IPGK caurlaidē pie apsardzes darbinieka (darba dienās no plkst. 8:00 līdz 17:00 (piektdienās līdz plkst.15:45)) vai iepriekš sazinoties pa e-pastu: kratuve@conexus.lv
- Ar ārpusobjekta Civilās aizsardzības plānu var iepazīties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta mājaslapā www.vugd.gov.lv

gāzi necaurlaidīgiem iežu slāņiem. IPGK ir izveidoti 93 ekspluatācijas urbumi, 47 novērojumu urbumi un 23 kontroles urbumi.

Gāzes uzglabāšanas dziļums ir 700-800 m, kas ļauj dabasgāzi uzglabāt droši un ekonomiski efektīvi. Pazemes ģeoloģiskās struktūras veidojumu platība ir ~ 25 km² Sējas, Krimuldas un daļēji Inčukalna novadu teritorijās. Gāzes uzglabāšanas periodā tiek veikts gāzes burbuļa monitorings.

Veicot dabasgāzes izņemšanu, tiek atvērti noteikti gāzes krātuves urbumi un gāze ar krātuvē esošo spiedienu tiek padota uz gāzes savākšanas punktiem, kur notiek tās attīrīšana un sausināšana. Pēc dabasgāzes uzskaitīšanas tā tiek padota uzņēmumam piederošajā maģistrālajā dabasgāzes pārvades sistēmā. Maģistrālo gāzes cauruļvadu kopējais garums Latvijas teritorijā ir 1191 km un tie savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar Lietuvu, Igauniju un Krievijas Ziemeļrietumu reģionu.

INFORMĀCIJA PAR BĪSTAMAJĀM VIELĀM, KAS VAR IZRAISĪT RŪPniecisko AVĀRIJU

Bīstamas ķīmiskās vielas, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju:

Dabaszgāze, CAS Nr. 8006-14-2

Raksturīgās bīstamības:

1.kategorijas uzliesmojoša gāze

H220 - ģpaši viegli uzliesmojoša gāze

Ķīmiskais maisījums, vieglāks par gaisu. Galvenā sastāvdaļa - metāns 98% un citas gāzes un savienojumi. Uzglabājamā dabaszgāze ir bez smaržas. Līdz ar to, lai gāze būtu sajūtama cilvēkiem, pārvades sistēmas operators veic tās odorizāciju, pievienojot etilmerkaptānu. Rezultātā dabaszgāze iegūst specifisku smaržu pirms padeves patērētājiem.

Ar gaisu var veidot sprādzienbīstamu maisījumu. Dabaszgāze ir viena no siltumnīcas efektu izraisošām gāzēm.

Simptomi un iedarbības sekas:

Gadījumā, ja koncentrēta dabaszgāzes strūkļa nokļuvusi uz ādas vai acīs, tā var izraisīt apsaldējumus. Dabaszgāze nav toksiska, to ieelpojot. Lielās koncentrācijās var radīt smacējošu efektu.

Metanols, CAS Nr. 67-56-1

Raksturīgās bīstamības:

2.kategorijas uzliesmojošs un 3. kategorijas toksisks šķidrums

H225 – Viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki

H301+H311+H331 Toksisks, ja norīts, saskaras ar ādu vai iekļūst elpceļos

H370 - rada orgānu bojājumus

IPGK izmanto kā palīgproduktu bezavārijas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai. Degošs. Tvaiki ir smagāki par gaisu, tie izplatās tuvu zemei un savienojumā ar gaisu veido sprādzienbīstamus maisījumus. Var veidot uzliesmojošu vai sprādzienbīstamu tvaiku un gaisa maisījumu.

Simptomi un iedarbības sekas:

Pēc saskares ar acīm veidojas konjunktīvs apsārtums acīs, konjunktīva tūska (hemoze) acīs, konjunktivīts (rozā acis). Pēc saskares ar ādu veidojas vietējs apsārtums. Pēc norīšanas: nelabums, reibonis, vemšana, narkotiskā iedarbība. Lielas devas var izraisīt komu un nāvi, galvasāpēm un reibonim var sekot samaņas zaudēšana un bezsamaņa, akluma risks. Pēc ieelpošanas: klepus.

INFORMĀCIJA PAR RŪPnieciskās AVĀRIJAS BĪSTAMĪBU, TO ATTĪSTĪBAS SCENARIJIEM UN RISKĀ FAKTORIEM

IPGK ir veikts industriālā riska novērtējums, kurā analizēti riska faktori ar ārpusobjekta ietekmi, kas var izraisīt avārijas katrā no tehnoloģiskajiem objektiem. Potenciālie rūpnieciskās avārijas riska faktori ir:

- Kompresoru stacijas (KS1 un KS2), to tehnoloģiskais aprīkojums un sistēmas;
- Gāzes savākšanas punkti (GSP1, GSP2 un GSP3) un to tehnoloģiskais aprīkojums;
- Urbumi un to armatūra;
- Cauruļvadi un to armatūra

Riska novērtējumā netiek izskatīti avārijas attīstības scenāriji, kas saistīti ar pazemes gāzes krātuvi, jo ģeoloģiskie pētījumi liecina, ka krātuvi nosedzošie slāņi ir hermētiski un nekāda gāzes plūsma vertikālā virzienā nenotiek.

Rūpnieciskās avārijas IPGK teritorijā var tikt saistītas ar bīstamu ķīmisku vielu un maisījumu (dabaszgāzes un metanola) noplūdi un šīs noplūdes sekām.

Dabaszgāze

Dabaszgāze ir **vieglāka par gaisu**, tāpēc noplūdes gadījumā, ja nav aizdedzināšanas ierosinātāju, tā samērā strauji celsies uz augšu un sajauksies ar tīrām gaisa masām. Tomēr lielā dabaszgāzes spiediena dēļ gāzes komunikācijās un tehnoloģiskajā aprīkojumā pastāv iespēja, ka avārijas gadījumā veidosies mehāniskās dabas dzirksteles, kas izplūstošo gāzi var aizdedzināt. Ņemot vērā dabaszgāzes īpašības, iespējamās tādas avārijas izpausmes ar iedarbības izplatību kā:

- strūkļas ugunsgrēks;
- gāzes mākoņa ugunsgrēks;
- gāzes mākoņa sprādziens.

Pēkšņas dabaszgāzes **ugunsgrēka** un/vai **sprādziena** laikā

sagaidāma **siltumstarojuma**, sadegšanas produktu, dūmu un arī **toksisku tvaiku** izplatība ugunsgrēka avota tuvumā. Gāzes mākoņa sprādziena gadījumā izplatās pārspiediena vilnis, kas var sagraut ēkas, kā arī apdraudēt cilvēka dzīvību un apkārtējo vidi. Sprādziena radītais iedarbības attālums un radītās sekas atkarīgas no produkta daudzuma, kas iesaistīts sprādzienā. Cilvēki var ciest no sprādziena viļņa izraisītas lidojošu priekšmetu iedarbības, kas var izraisīt bojāeju vai rādīt smagus miesas bojājumus.

Uzmanību! Gāzesvada sprādziena gadījumā ar tam sekojošu gāzes degšanu apmēram 600 m zonā var veidoties liels siltumstarojums, tādēļ **steidzīgi jānodas prom no šīs zonas**.

Metanols

Tā kā, ka metanols ir šķidra ķīmiska viela, tās izplūdes gadījumā veidosies produkta peļķe, kas atkarībā no noplūdes vietas, var izplūst ierobežotā laukumā (dzelzsbetonā apvaļņojumā). Metanolam neaizdegoties, tas iztvaikos, radot gaisa piesārņojumu. Taču veiktie aprēķini liecina, ka tipiskos apkārtējās vides apstākļos bīstamās tvaiku koncentrācijas sagaidāmas tikai izlijuma vietas tiešā tuvumā.

Metanola aizdegšanās gadījumā avārija attīstīsies kā peļķes ugunsgrēks ar tā radītā siltumstarojuma iedarbības izplatību.

IPGK iespējamie rūpniecisko avāriju attīstības scenāriji ir novērtēti sadarbībā ar SIA „Risks un audits” konsultantiem un apkopoti IPGK Drošības pārskatā. Svarīgākie slēdzieni un novērtēto rūpniecisko risku scenāriju dati ir ietverti IPGK Civilās aizsardzības plānā.

INFORMATĪVAIS MATERIĀLS SABIEDRĪBAI
par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem**INFORMĀCIJA PAR TO, KĀ BRĪDINĀS UN INFORMĒS PAR RŪPNIESCISO AVĀRIJU UN KĀ JĀRĪKOJAS UN JĀIZTURAS IEDZĪVOTĀJIEM, KURI VAR TIKT IETEKMĒTI ŠADĀ AVĀRIJĀ**

IPGK ir **apstiprina** to, ka ierīkota trauksmes un apziņošanas sistēma, kā arī ir noteikta kārtība (apziņošanas shēma), kādā notiek sadarbība ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem operatīvajiem dienestiem tiek veikti reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā. Avārijas gadījumā, saskaņā ar operatīvās apziņošanas shēmu, tiek apziņotas visas nepieciešamās valsts iestādes, pašvaldības un IPGK personas.

Lai brīdinātu sabiedrību, rūpnieciskās avārijas gadījumā, kuras rezultātā var tikt apdraudēti iedzīvotāji ar bīstamo vielu iedarbību vai siltumstarojumu, tiks iedarbinātas IPGK objektos uzstādītas 3 trauksmes sirēnas, kuras ir izvietotas tā, lai raidītais skaņas signāls būtu dzirdams apmēram 1,5 kilometru rādiusā.

Papildus tam, avārijas gadījumā pieredzēts brīdināt telefoniski vietējas pašvaldības un blakus esošos uzņēmumus.

Savukārt, **izdzirdot trauksmes sirēnu** skaņas signālu, lai saņemtu informāciju par tās nostrādāšanas iemeslu, **lūdzam iedzīvotājus** pēc iespējas ātrāk **zvanīt** uz:

- IPGK tālruņiem **67048017, 67048019**, mob. **+371 29440121**
- pašvaldību tālruņiem:
 - Sējas novada tālruņiem **67977739**, mob. **29110942**
 - Krimuldas novada tālruņiem **67976858**, mob. **29120085**
 - Inčukalna novada mob. tālruņi **29186697**

Informācijai! Uz šo brīdi IPGK meklē inženier tehniskos risinājumus, kas spēj nodrošināt iedzīvotāju agrīnās brīdināšanu par rūpnieciskās avārijas draudiem un nepieciešamo rīcību.

RĪCĪBA SAŅEMOT BRĪDINĀJUMU PAR AVĀRIJU

Dzirdot nepārtrauktu trauksmes sirēnas signālu – papildu informāciju par rūpniecisko avāriju un veicamajiem aizsardzības pasākumiem var saņemt, zvanot uz IPGK tālruņiem **67048017, 67048019, mob. 29440121**

Rīcība atrodoties telpās - saņemot brīdinājumu par avāriju, aizveriet un noblīvējiet logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēdziet kondicionierus.

Rīcība atrodoties ārpus telpām - saņemot brīdinājumu par avāriju, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Ja tas nav iespējams, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā.

Ieklausieties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Valsts policijas vai IPGK personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos.

Nelietojiet atklātu uguni un neveiciet darbības, kas izraisa dzirksteļošanu vai ugunsliedzumu rašanos. Ja iespējams, **pārliecinieties**, ka apkārtējiem ir zināms par avāriju un ir skaidrs kā rīkoties.

Evakuācija - sabiedrībai informācija par evakuācijas nepieciešamību un tās kārtību tiks paziņota plašsaziņas līdzekļos vai ar glābšanas dienestu vai policijas skaļruņu palīdzību. Evakuācijas gadījumā, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus, naudu, zāles un pirmās nepieciešamības priekšmetus. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi.

Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) doties uz tuvāko medicīnas iestādi vai, ja Jūsu tuvumā ir cietušie, nekavējoties izsaučiet Neatliekamo medicīnisko palīdzības dienestu pa tālruni **113**.

NECELIET PANIKU UN SAGLABĀJIET MIERU!**AVĀRIJAS GADĪJUMĀ AICINĀM IEVĒROT OPERATĪVO DIENESTU RĪKOJUMUS, INSTRUKCIJAS UN PRASĪBAS!****KUR VĒL ZVANĪT ĀRKĀRTĀS SITUĀCIJĀS?****Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs 112**

Savlaicīga un nekavējoša attiecīgo dienestu informēšana garantē ātru un efektīvu rīcību ārkārtēju notikumu gadījumos. Zvans ir **bezmaksas** no jebkura telefona, kā arī bez mobilā telefona SIM kartes - no jebkuras vietas Latvijā, kur ir mobilā tīkla pārklājums.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests: **112**

Valsts policija: **112** vai **110**

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests: **112** vai **113**

Gāzes noplūdes pazīmes, ugunsgrēka vai citu avāriju gadījumā IPGK objektu, gāzesvadu vai urbumu tuvumā, lūdzam Jūs informēt par notikušo IPGK dispečerus:

67048 017, 67048 019, mob. 29440121

IPGK ir nepieciešamais materiāli tehniskais nodrošinājums, lai rīkotos rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenotu preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai. IPGK turpina darbu pie riska situācijas uzraudzības, analīzes un drošības sistēmas pilnveides.

Šis informatīvais materiāls ir saskaņots Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā un pieejams Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē

Akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid” Inčukalna pazemes gāzes krātuve, 2017.